

Мінкульт включив традицію виготовлення та дарування обрядового печива «коники і баришні» до Нацпереліку нематеріальної культурної спадщини

8.7.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Міністерство культури України включило традицію виготовлення та дарування обрядового печива «коники і баришні» до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України.

Ця традиція є складовою різдвяної обрядовості та пов'язана зі звичаєм дарувати фігурне печиво хрещеникам і дітям, які приносять «вечерю» у Святий вечір. Обрядове печиво випікають вручну напередодні Різдва у формі коників і дівчат («баришень»). Кожна фігурка має символічне значення: коників дарують хлопчикам як побажання сили, а баришень — дівчаткам як побажання краси та щасливої долі. Сам акт дарування має обрядове значення і є своєрідною формою благословення.

Для виготовлення печива використовують металеві форми, які традиційно створюють у родинх і передають із покоління в покоління. Залежно від місцевих і сімейних традицій готові вироби можуть фарбувати у червоний колір та оздоблювати розписом або паперовими стрічками. Водночас єдиного рецепта «коників і баришень» не існує — його склад змінюється з часом і залежить від можливостей родини та вподобань господинь, які його випікають.

Традиція побутує в Олександрійському районі Кіровоградської області, зокрема в селі Головкивка, де її з покоління в покоління передають у родинх. Основними носіями елемента є жінки старшого віку — бабусі, матері та хрещені, які зберігають рецепти, виготовляють форми, знають символіку обрядового печива та навчають цього дітей і онуків.

Після включення елемента до Національного переліку місцевим громадам рекомендовано врахувати пропозиції щодо його збереження та розвитку, підготовлені Експертною радою з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві культури України.

<https://mincult.gov.ua/news/minkult-vklyuchyiv-tradycziyu-vygotovlennya-ta-daruvannya-obryadovogo-pechyya-konyky-i-baryshni-do-naczpereliku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshhyny>